

Statement by Recep Tayyip Erdoğan
President of the Republic of Türkiye
at the Sixth Summit of the Conference on Interaction and
Confidence Building Measures in Asia (CICA)

13 October 2022 Astana
Republic of Kazakhstan

Değerli Hükümet Başkanları,

Saygıdeğer Katılımcılar,

Sizleri şahsım, ülkem ve milletim adına en kalbi duygularıyla selamlıyorum. Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı'nın 6. Zirvesi'ne katılmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum.

Başarıyla yürüttükleri Dönem Başkanlığı ve bu büyük zirveye ev sahipliğinden dolayı Cumhurbaşkanı Sayın Tokayev'in şahsında tüm Kazak kardeşlerimi tebrik ediyorum. Üyeliğe yeni kabul edilen Kuveyt'e aramıza hoş geldiniz diyorum. Kazakistan'ın önerisi doğrultusunda temelleri atılan konferansın 30. Kuruluş Yılı Dönümünü yine Kazakistan tarafından düzenlenen bu zirvede kutlamanın bahtiyarlığını yaşıyoruz. Zirvemizin ve yapacağımız istişarelerin ülkelerimiz ve tüm insanlık için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

2019'da ilan ettiğimiz Yeniden Asya Girişimi'mizin temel hedefi; kıta ülkeleriyle ikili ve bölgesel platformlarda iş birliğimizin derinleştirilmesidir. Kurucularından olduğumuz konferansın genişlemesine ve kurumsal kapasitenin genişletilmesine başından beri güçlü destek verdik. 2010-2014 yılları arasındaki Dönem Başkanlığımız sırasında da aynı doğrultuda hareket ettik. Bugünkü Astana Zirvesi de, Konferansın uluslararası teşkilata dönüşümü sürecinin ilan edildiği zirve olarak tarihe geçecektir.

Değerli Dostlar,

İnsanlık olarak güç dengelerinin değiştiği, tedarik zincirlerinde kırılmaların yaşandığı, ekonomiden gıda güvenliğine, enerjiden uluslararası ilişkilere pek çok alanda ciddi imtihanlarla karşılaştığımız bir dönemden geçiyoruz. Terörizm, ırkçılık, göç gibi aşına olduğumuz sorunlara iklim değişikliği, İslam ve yabancı düşmanlığı gibi yenileri ekleniyor. Bir elin beş parmağını geçmeyen ülkelerin çıkarlarını gözetken, ancak dünya nüfusunun kahir ekseriyetini görmezden gelen mevcut sistemin yapısal sorunları giderek kendisini daha fazla hissettiriyor. Türkiye olarak uzun bir süredir “Dünya beşten büyüktür” diyerek bu duruma dikkat çekiyoruz. Küresel güvenlik mimarisinin daha adaletli, hakkaniyetli, temsil kabiliyeti yüksek yeni bir anlayışla şekillendirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Dünyanın neresinde olursak olalım, büyük insanlık ailesinin üyeleri olarak hepimiz aynı kaderi paylaşıyoruz. Salgın sürecinde yaşadıklarımız, bu gerçeği bize tekrar hatırlatmıştır. Sorunlarımız nasıl müşterekse, çözüm yollarını da ortak akılla beraber aramalı, beraber bulmalıyız. Türkiye olarak dostlarımızın fikirlerine büyük kıymet verirken, tecrübe ve birikimlerimi paylaşmaya da hassasiyet gösteriyoruz. Konferans bünyesinde yeni sınamalar ve tehditler öncelik alanının koordinatörlüğünü bu anlayışla yürütüyoruz.

Öte yandan terör örgütleri, terörle mücadele tedbirleri karşısında asimetric tehdit unsurlarını geliştirme çabalarını sürdürüyorlar. FETÖ, DEAŞ, PKK gibi terör örgütleri eylemlerini organize suç faaliyetleriyle destekliyorlar. Bu terör örgütlerine yardım eden, propaganda, finansman ve eleman devşirme faaliyetlerine katılan oluşumların hiçbir ayrıma gidilmeksizin engellenmesi gerekiyor. Bugün kabul edeceğimiz konferansın Birleşmiş Milletler küresel terörizmle mücadele stratejisinin uygulanmasına ilişkin eylem planını da bu açıdan önemli bir kazanım olarak görüyorum.

Kıymetli Katılımcılar,

Afganistan'da barış ve istikrarın tesisi, Afgan kardeşlerimize karşı insani görevimizin yanı sıra, düzensiz göç hareketleri ve artan terör faaliyetlerinin önlenmesi bakımından da büyük önem taşıyor. Afganistan'ı kendi kaderine terk etmemeli, insani yardım konusunda uluslararası camia olarak desteğimizi sürdürmeliyiz.

Türkiye olarak dış politikamızda öncelik verdiğimiz insani yardımlarımızı 2021 yılında 120 ülkeye ulaştırdık. Toplam 5,6 milyar dolarlık insani yardımla bu alanda dünyada milli gelire oranla ilk sıradayız. 3,7 milyonu geçici koruma altındaki Suriyeliler olmak üzere 4 milyondan fazla yerinden edilmiş kişiye ev sahipliği yapmayı sürdürüyoruz.

Ukrayna'daki krizin bölgesel ve küresel ölçekteki etkilerini hepimiz yakından hissediyoruz. Adil bir barışın diplomasi yoluyla sağlanabileceğini, savaşın kazananı, adil bir barış ise kaybedeni olmayacağını hep söylüyorum.

Diğer yandan, savaşın olumsuz etkilerinin giderilmesi için Birleşmiş Milletler ve taraflarla sarf ettiğimiz yoğun çabalar tüm dünyanın takdirini kazanmıştır. Ukrayna tahılının Karadeniz üzerinden ihracına yönelik İstanbul Mutabakatı ve geçen ay gerçekleştirilen esir takası bu yönde kaydedilmiş somut birer başarıdır. Hedefimiz, sahadaki zorluklara rağmen yakalanan ivmeyi devam ettirerek bir an önce akan kanın durmasını sağlamaktır.

Değerli Dostlar,

Orta Asya ülkelerinin çevre coğrafyalarla ulaşım bağlantılarının güçlendirilmesi ortak menfaatimizdir. Türkiye olarak çok modlu ulaştırma koridorlarını teşvik ediyor, Asya'yla Avrupa'yı birbirine bağlayan modern İpek Yolu'nun canlandırılmasını destekliyoruz. Bu bağlamda, Hazar geçişli

doğu-batı orta koridor girişimize ve orta koridorun bel kemiği olan Bakü-Tiflis-Kars demir yoluna büyük önem veriyorum. Uluslararası bağlantıları pekiştirmek amacıyla son 15 yılda 100 milyar dolar değerinde 100'den fazla büyük altyapı projesini hayata geçirdik. Bu yıl ayrıca konferansın ticaret ve yatırımlar öncelik alanınının eş koordinatörlüğünü de üstlendik.

Sürdürülebilir enerji konusu ve enerji güvenliğinin temini tüm dünyada yeniden gündemin üst sıralarına yerleşti. Kaynak ve güzergâh çeşitlendirmesi enerji politikamızın temel hedeflerindedir. Bunun önemli bir diğer boyutu da, yine hepimizin gündeminde olan temiz enerjiye geçiş sürecidir.

Küresel ısınma, biyolojik çeşitliliğin yok olması, çölleşme, doğal afetler gibi çevre sorunları yüzyılın en önemli sınamaları olarak karşımıza çıkıyor. Dolayısıyla güven artırıcı önlemler kataloğünün çevre boyutunu konferansın en önemli faaliyet alanlarından biri olarak görüyorum.

Eşim Emine Erdoğan'la birlikte Genel Sekreter Sayın Guterres tarafından Eylül ayındaki Birleşmiş Milletler Genel Kurulu vesilesiyle imzalanan küresel atık yönetimi konusundaki niyet beyanı, uluslararası camia açısından adeta bir yol haritası niteliği taşımaktadır.

Değerli Dostlar,

Bugünkü zirvede konferansın uluslararası bir teşkilata dönüşümün başlatılacak olmasından büyük bir memnuniyet duyuyorum. Dönem Başkanı Kazakistan'ı bu dönüşüm sürecine yönelik yol gösterici ve kararlı yaklaşımı nedeniyle tebrik ediyorum. Tüm üye ülkelerin de dönüşüm sürecine azami destek vereceklerinden şüphe duymuyorum.

Zirvemizin hayırlara vesile olmasını diliyor, sizleri bir kez daha saygıyla selamlıyorum.